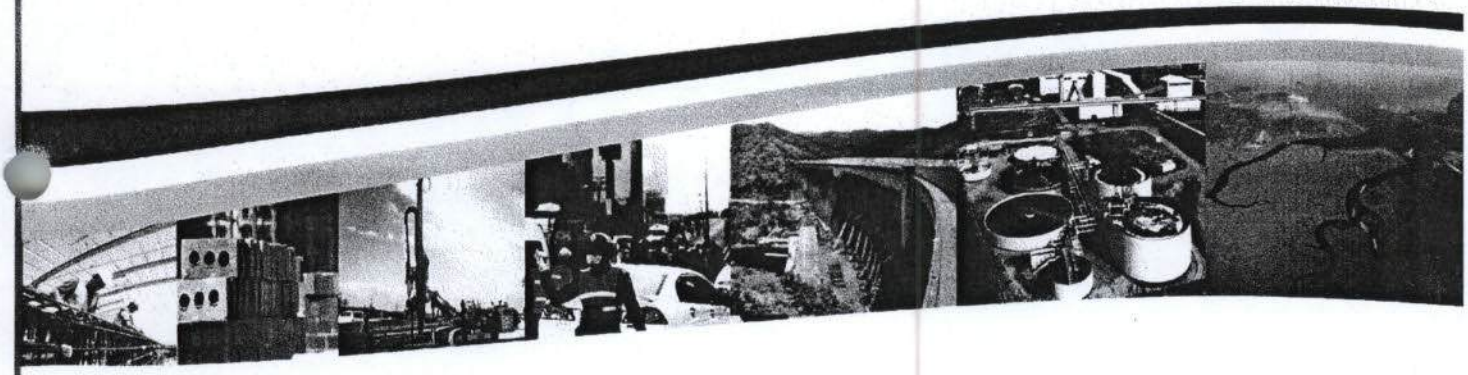
RMUTT 2-3-0-04 (EN-03)

NCCE16

เอกสารประกอบการประชุม

การประชุมวิชาการวิศวกรรมโยธาแห่งชาติ ครั้งที่ 16

16th National Convention on Civil Engineering

วิศวกรรมโยธากับการเผชิญวิกฤตปัญหาโลก

CIVIL ENGINEERING AND GLOBAL CRISES

18 - 20 พฤษภาคม 2554 | โรงแรมเดอะชายน์ พัทยา ชลบุรี

จัดโดย
ภาควิชาวิศวกรรมโยธาและสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
และวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (วสท.)

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ
การประชุมวิชาการวิศวกรรมโยธาแห่งชาติ ครั้งที่ 16

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1. ผศ.ดร.ภัทราภรณ์ เมฆพฤกษาวงศ์
2. ดร.วศพร เตชะพีรพานิช
3. ดร.อัจฉรา ชุมวงศ์

กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. ดร.เอกรัตน์ อาชีวะ

กรมทางหลวงชนบท

5. ดร.แก่นวิทย์ วงศ์ชูศิริ

การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

6. ดร.สาโรช บุญศิริพันธ์

การประปานครหลวง

7. นายดลเชษฐ์ กล้าหาญ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8. พ.อ.ดร.กนก วีรวงศ์
9. รศ.ดร.เกษม ชูจารุกุล
10. ผศ.ดร.จรูญ รุ่งอมรรัตน์
11. ผศ.ดร.จิตติชัย รุจนกนกนาฏ
12. ผศ.ดร.ฉัตรพันธ์ จินตนาภักดี
13. ศ.ดร.เฉลิมชนม์ สถิระพจน์
14. รศ.ดร.ฐิรวัตร บุญญะฐี
15. ผศ.ดร.ธเนศ ศรีศิริโรจนากร
16. ผศ.ดร.นพดล จอกแก้ว
17. อ.ดร.บุญชัย แสงเพชรงาม
18. อ.ดร.เบญจพร บุญชยาอนันต์
19. ผศ.ดร.พิสุทธิ์ เพียรมนกุล
20. รศ.ดร.เพ็ชรพร เชาวกิจเจริญ
21. ผศ.ดร.มาโนช โลหเตปานนท์
22. ผศ.ดร.วัชระ เพียรสุภาพ
23. ผศ.ดร.วัฒนชัย สมิทธากร
24. รศ.วิชัย เยี่ยงวีรชน
25. ผศ.ดร.วิทิต ปานสุข
26. รศ.ดร.วิศณุ ทรัพย์สมพล
27. รศ.ดร.วิสุทธิ์ ช่อวิเชียร
28. ผศ.ดร.ศักดิ์สิทธิ์ เฉลิมพงศ์
29. รศ.ดร.สมพงษ์ ศิริโสภณศิลป์
30. ผศ.ดร.สรรเพชญ ชื้อนิธิไพศาล
31. รศ.ดร.สุจริต คูณธนกุลวงศ์
32. รศ.ดร.สุชา ขาวเชียร
33. ผศ.ดร.เสรี จันทรโยธา
34. อ.ดร.อัครวัชร เล่นวารี

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

35. อ.ดร.จิระกานต์ ศิริวิชญ์ไมตรี
36. อ.ชูพันธุ์ ชมภูจันทร์
37. ดร.นันทวัฒน์ ขมหวาน
38. ผศ.นิมิตร เฉิดฉันท์พิพัฒน์
41. รศ.ดร.วราวุธ วุฒิวณิชย์
42. อ.ดร.วิษุวัฒก์ แต้สมบัติ
43. อ.ดร.สมชาย ประยงค์พันธ์
44. รศ.สันติ ทองพำนัก

39. รศ.ดร.บัญชา ขวัญยืน
40. อ.ดร.ปนัดดา กสิกิจวิวัฒน์
45. ผศ.ดร.เอกสิทธิ์ โฆสิตสกุลชัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

46. อ.ดร.ธวัชชัย ตันชัยสวัสดิ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

47. รศ.ดร.ก่อโชค จันทวรางกูร
48. รศ.ดร.กอบเกียรติ ผ่องพุฒิ
49. ผศ.ดร.กิจพัฒน์ ภู่วรวรรณ
50. อ.ดร.จิระวัฒน์ กณะสุต
51. รศ.ดร.ชวเลข วณิชเวทิน
52. รศ.ชัยวัฒน์ ขยันการนาวี
53. รศ.ดร.ตระกูล อร่ามรักษ์
54. อ.ดร.ทรงพล จารุวิศิษฏ์
55. ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เฮงพระธานี
56. อ.ดร.ทวีศักดิ์ จิรธนถาวร
57. อ.ดร.ธีรพงศ์ จันทร์เพ็ง
58. ผศ.ดร.นฤมล วงศ์ธนาสุนทร
59. รศ.ดร.นุชนารถ ศรีวงศิตานนท์
60. อ.ดร.บารเมศ วรรธนะภูติ
61. รศ.ดร.เบญจพล เวทย์วิวรณ์
62. รศ.ประทีป ดวงเดือน
63. ผศ.ดร.ปิยะ โชติกไกร
64. ผศ.ดร.พงศ์ศักดิ์ หนูพันธ์
65. รศ.ภัชราภรณ์ สุวรรณวิทยา
66. ผศ.ดร.รุ่งรัตน์ ภิสัชเพ็ญ
67. อ.ดร.วรพงศ์ ศรีโสพล
68. อ.ดร.วรรณดี ไทยสยาม
69. ผศ.ดร.วราเมศวร์ วิเชียรแสน
70. รศ.วัชรินทร์ วิทยกุล
71. ผศ.ดร.วันชัย ยอดสุดใจ
72. อ.ว่าที่ร้อยตรีธนัช สุขวิมลศรี
73. รศ.ดร.ศุภกิจ นนทนานันท์
74. ผศ.ดร.ศุภวุฒิ มาลัยกฤษณะชลี
75. ดร.สมปรารถนา ฤทธิ์พริ้ง
76. รศ.ดร.สมโพธิ์ วิวิธเกยูรวงศ์
77. อ.สมฤทัย ทะสดวก
78. อ.สมศักดิ์ โชติชนาทวีวงศ์
79. รศ.ดร.สันติ ชินานุวัติวงศ์
80. อ.ดร.สิตางศุ์ พิลัยหล้า
81. อ.ดร.สุชาติ เหลืองประเสริฐ
82. ผศ.ดร.สุนีรัตน์ กุศลาศัย
83. รศ.ดร.สุวิมล สัจจวาณิชย์
84. อ.ดร.เหมือนมาศ วิเชียรสินธุ์
85. ผศ.ดร.อดิชัย พรพรหมินทร์
86. อ.ดร.อภินิติ โชติสังกาศ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

87. ดร.สิรางค์ กลั่นคำสอน
88. อ.ดร.อำพน จรัสจรุงเกียรติ

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

89. อ.ดร.พิชญุตม์ จรัสบำรุงโรจน์
90. อ.ดร.สุนิติ สุภาพ
91. อ.ดร.อติเทพ ศรีคงศรี

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

92. ผศ.ดร.ธเนศ เสถียรนาม
93. ศ.ดร.ปริญญา จินดาประเสริฐ
94. ผศ.ดร.พงศกร พรรณรัตนศิลป์
95. ผศ.ดร.พนกฤษณ คลังบุญครอง
97. อ.ดร.วันชัย สะตะ
98. รศ.ดร.วันเพ็ญ วิโรจนกูฏ
99. ผศ.ดร.วิเชียร ปลื้มกมล
100. รศ.วีระ หอสกุลไท

96. รศ.พัชรี หอวิจิตร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

101. ผศ.ดร.ชยานนท์ หรรษภิญโญ
102. รศ.ดร.ธนพร สุปริยศิลป์
103. ผศ.ธิติ เชี่ยวชาญวิทย์
104. ผศ.ดร.บุญเทพ นาเนกรังสรรค์
105. ผศ.ดร.ประพนธ์ เขมดำรง
106. อ.ดร.ปรีดา พิชยาพันธ์
107. ผศ.ดร.ปุ่น เที่ยงบูรณธรรม
108. อ.ดร.พุทธิพล ดำรงชัย
109. ผศ.ดร.ยงยุทธ สุขวนาชัยกุล
110. อ.ดร.รังสรรค์ อุดมศรี
111. รศ.ลำดวน ศรีศักดา
112. รศ.สมใจ กาญจนวงศ์
113. รศ.ดร.เสนีย์ กาญจนวงศ์
114. อ.อุดม ฉัตรศิริกุล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

115. ผศ.ดร.จินต์ อโณทัย
116. ผศ.ดร.เจริญชัย โชมพัตราภรณ์
117. รศ.ดร.เฉลิมราช วันทวิน
118. ศ.ดร.ชัย จาตุรพิทักษ์กุล
119. อ.ดร.ชัยณรงค์ อธิสกุล
120. อ.ดร.ชัยวัฒน์ เอกวัฒน์พานิชย์
121. ผศ.ดร.ชูชัย สุจิวรกุล
122. ผศ.ดร.ทวิช พลูเงิน
123. อ.ธงชัย โพธิ์ทอง
124. ดร.ธรรมนูญ เฮงษฎีกุล
125. อ.ดร.ธัญลักษณ์ ราษฎร์ภักดี
126. ผศ.ดร.นิตยา หวังวงศ์วิโรจน์
127. อ.ดร.ประพัทธ์ พงษ์เกียรติกุล
128. ผศ.ดร.พรเกษม จงประดิษฐ์
129. อ.ดร.พิชญ์ สุธีรวรรธนา
130. อ.ดร.วรัช ก้องกิจกุล
131. อ.ดร.วีรชาติ ตั้งจิรภัทร
132. ผศ.ดร.สนิท วงษา
133. รศ.ดร.สมเกียรติ รุ่งทองใบสุรีย์
134. ศ.ดร.สมชาย ชูชีพสกุล
135. ผศ.ดร.สมโพธิ อยู่ไว
136. ผศ.ดร.สุทัศน์ ลีลาทวีวัฒน์
137. อ.ดร.อภินัติ อัชกุล
138. อ.ดร.อำพล การุณสุนทวงษ์
139. รศ.เอนก ศิริพานิชกร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

140. รศ.ดร.กมลวัลย์ ลือประเสริฐ
141. อ.ดร.กวิน ตันติเสวี
142. รศ.ดร.กิตติชัย ธนทรัพย์สิน
143. ผศ.ดร.เทอดศักดิ์ รองวิริยะพานิช
144. ผศ.ดร.นิรันดร์ อนันต์ธนกุล
145. รศ.ดร.ปิติ สุคนธสุขกุล
146. อ.ดร.พรรณพิมพ์ มะเปี่ยม
147. อ.ดร.ภาณุวัฒน์ ปิ่นทอง
148. ผศ.ดร.วรรณวิทย์ แต้มทอง
149. อ.ดร.สุชัญญา โปษยะนันทน์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

150. อ.ดร.มาโนช สรรพกิจทิพากร
151. ผศ.ดร.สัจจา บุญยฉัตร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

152. ผศ.ดร.ฉัตรชัย โชติษฐยางกูร
153. อ.ดร.ถิรยุทธ ลิมานนท์
158. อ.ดร.ศิรดล ศิริธร
159. ผศ.สนั่น ตั้งสถิตย์

154. ผศ.ดร.ปรียาพร โกษา
155. ผศ.ดร.พรพจน์ ตันเส็ง
156. อ.ดร.รัฐพล ภู่บุบผาพันธ์
157. ผศ.ดร.วชรภูมิ เบญจโอพาร
160. รศ.ดร.สิทธิชัย แสงอาทิตย์
161. รศ.ดร.สุขสันติ์ หอพิบูลสุข
162. ผศ.ดร.สุดจิต ครุจิต
163. อ.ดร.อภิชน วัชเรนทร์วงศ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

164. อ.เกษมชาต ศรีวาลัย
165. รศ.ดร.ชวลิต ชาลีรักษ์ตระกูล
166. ผศ.ดร.ดนัย วันทนากร
167. รศ.ดร.บุรฉัตร ฉัตรวีระ
168. อ.ดร.ภาวิณี เอี่ยมตระกูล
169. ผศ.ดร.ภูษิต เลิศวัฒนารักษ์
170. รศ.ดร.วีรยา ฉิมอ้อย
171. อ.ดร.หาญพล พึ่งรัศมี

มหาวิทยาลัยนเรศวร

171. อ.ดร.กำพล ทรัพย์สมบูรณ์
172. อ.ดร.ดุษฎี สถิรเศรษฐทวี
173. ผศ.ดร.ทวีศักดิ์ แตะกระโทก
174. ผศ.ดร.ปาจรีย์ ทองสนิท
175. อ.ดร.รัฐภูมิ ปริชาตปรีชา
176. รศ.วิชัย ฤกษ์ภูริทัต
177. อ.ดร.ศิริชัย ตันรัตนวงศ์
178. รศ.ดร.สมบัติ ชื่นชูกลิ่น
179. ผศ.ดร.สลิกรณ์ เหลืองวิชชเจริญ

มหาวิทยาลัยบูรพา

180. ผศ.ดร.ทวีชัย สำราญวานิช
181. อ.ดร.ธรรมนูญ รัศมีมาสเมือง
182. อ.ดร.พัทรพงษ์ อาสนจินดา
183. ผศ.ดร.สยาม ยิ้มศิริ
184. ผศ.ดร.สุรเมศวร์ พิริยะวัฒน์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

185. อ.ดร.กริสน์ ชัยมูล
186. อ.ชัยชาญ โชติถนอม
187. อ.ดร.นิดา ชัยมูล
188. ผศ.ดร.เพชร เพ็งชัย
189. ผศ.ดร.เรืองรุชดิ์ ชีระโรจน์
190. อ.ดร.สหลาภ หอมวุฒิวงศ์
191. อ.สุดารัตน์ คำปลิว
192. ผศ.ดร.อนงค์ฤทธิ์ แข็งแรง

มหาวิทยาลัยมหิดล

193. Asst.Prof.Dr. Ranjna Jindal
194. อ.ดร.กฤษณัส สุรกิตย์
195. ผศ.ดร.กวี ไกรระวี
196. อ.ดร.กาญจนา นาคะภากร
197. อ.ดร.จารุวรรณ วงศ์ทะเนตร
198. ผศ.ดร.ธัชวีร์ ลีละวัฒน์
199. ผศ.ดร.บันลือ เอมะรุจิ
200. ผศ.ดร.เบญจภรณ์ ประภักดี
201. อ.ดร.ประวีณ ชมปรีดา
202. ผศ.ปิยะ รัตนสุวรรณ
203. อ.พนม ชัยสิทธิ์
204. อ.ดร.ยุทธนา พันธุ์กมลศิลป์
205. อ.ดร.ระวี สุวรรณเดโชไชย
206. ผศ.ดร.วรรณสิริ พันธุ์อุไร
207. ผศ.ดร.วเรศรา วีระวัฒน์
208. อ.ดร.วัจนันท์ มัตติทานนท์
209. ผศ.สมพงษ์ ชื่นอิ่ม
210. ผศ.ดร.อัจฉรา อัศวรุจิกุลชัย
211. ผศ.ดร.อารียา ฤทธิมา
212. รศ.อุษณีย์ อุยะเสถียร

มหาวิทยาลัยรังสิต

213. รศ.กีรติ ลีวัจนกุล
214. อ.ดร.เกียรติศักดิ์ สหะศักดิ์มนตรี
215. อ.ดร.ธรรมนูญ สุสำเภา
216. ผศ.ดร.ธรรมศักดิ์ รุจิระยรรยง
217. ผศ.ดร.วินัย อวยพรประเสริฐ
218. รศ.วิสูตร จิระดำเกิง
219. ผศ.สมศักดิ์ เอื้ออัชฌาสัย

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

220. ผศ.ดร.ชีวินทร์ ลิ้มศิริ
221. อ.ดร.ประยงค์ กีรติอุไร
222. ผศ.ดร.อนุชิต อุชายภิชาติ

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

223. อ.ดร.นคร กกแก้ว
224. อ.ดร.ปกรณ์ ดิษฐกิจ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

225. ผศ.ดร.ธนาดล คงสมบูรณ์
226. ผศ.สุดนิรันดร์ เพชรัตน์
227. อ.อารีย์ หาญสืบสาย

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

228. ผศ.ดร.ชัยศรี สุขสาโรจน์
229. รศ.ดร.ธนิต เฉลิมยานนท์
230. รศ.สราวุธ จริตงาม

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

231. อ.ดร.กรรณิกา รัตนพงษ์เลขา
232. ผศ.กฤษณ์ ศรีวรมาศ
233. ผศ.ดร.กิตติศักดิ์ ขันติยวิชัย
234. ผศ.ดร.เกรียงศักดิ์ แก้วกุลชัย
235. อ.จักรกฤษณ์ อ้มพุช
236. อ.ดร.ณนัดกิจ ชารีรัตน์
237. ผศ.ดร.ทวีศักดิ์ วังไพศาล
238. ผศ.ดร.ธนภร ทวีวุฒิ
239. อ.ดร.วัลยา วิริยเสนกุล
240. ผศ.ดร.วิภาดา สนองราษฎร์
241. ผศ.ดร.วิวัฒน์ พัวทัศนานนท์
242. รศ.ดร.สถาพร โภคา
243. ผศ.ดร.สิทธา เจนศิริศักดิ์

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

244. พ.ต.ดร.ณัฐพร นุตยะสกุล
245. พ.ท.ณัฐภูมิ ศรีเพชร
246. ร.ต.ดร.ต้องการ แก้วเฉลิมทอง
247. พ.ท.ดร.ไท ชาญกล
248. พ.ท.ดร.ปรีชา อภิวันท์ตระกูล
249. พ.อ.ดร.อนันต์ ปัจวิทย์

สถาบันพัฒนาการชลประทาน

250. อ.ดร.วิชญ์ ศรีวงษา

สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

251. ผศ.ดร.มงกุฎ เพียรธนะกูลชัย
252. ศ.ดร.สมนึก ตั้งเติมสิริกุล

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

253. อ.ดร.ประพัทธ์พงษ์ อุปลา
254. ผศ.สมเกียรติ ขวัญพฤกษ์
255. รศ.สิริวัฒน์ ไชยชนะ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

256. รศ.ดร.พานิช วุฒิพฤกษ์
257. ผศ.ดร.สมิตร ส่งพิริยะกิจ

สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย

258. อ.ดร.ธราวุธ ทิพย์เดโช

สำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร

259. นายธวัชชัย นภาศักดิ์ศรี

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.)

260. ผศ.ดร.ปริญญา ถนัดทาง
261. ดร.ชัชวาล สิมะสกุล

หน่วยงานภาคเอกชน / อื่น ๆ

262. Prof.Dr.CT. Thomas NJIT, USA
263. นายจรง เจียมอนุกูลกิจ บริษัท เดคโค เอ็นจิเนียริ่ง แอนด์ คอนซัลแทนท์ จำกัด
264. ดร.สรัสไชย องค์ประเสริฐ บริษัท ทีมคอนซัลติ้ง เอนจิเนียริ่ง แอนด์ แมเนจเม้นท์ จำกัด
265. ดร.สุจิต จิตติรัตนากร บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน)
266. ดร.ธรรมนูญ มโนสุทธิกิจ บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
267. ดร.กิตตินันท์ ศิริจรูญชัย
268. รศ.ดร.พิชัย นิมิตรยงสกุล
269. นายธนัย ชรินทร์สาร
270. ดร.สมเกียรติ มณีสถิตย์
271. ดร.อิสรทัต รัศมิทัต

CEM0066	**การเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการผู้โดยสารโดยใช้ทฤษฎีแถวคอย กรณีศึกษาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ** Optimization Service of Passenger Using Queuing Theory Case Study of Suvarnabhumi Airport *ธนภณ สิริอรรถสุข, วุฒิชัย ชาติพัฒนานันท์*	36
CEM0067	**ระบบจัดการงานฟื้นฟูความเสียหายของทางหลวงจากเหตุการณ์น้ำท่วม** Restoration Management System for Flood Damages on National Highways *รุ่งโรจน์ พงศ์จักรพานิช , ศุภวุฒิ มาลัยกฤษณะชลี , กฤตยพงศ์ ศิริพลอย*	37
CEM0068	**ระบบติดตามสถานการณ์และคาดการณ์งบประมาณประจำปีสำหรับซ่อมแซมทางหลวงอันเนื่องมาจากอุทกภัย** Highway Flood Monitoring and Annual Budget Prediction System *อัมรินทร์ ดั้งสุขสันต์, ศุภวุฒิ มาลัยกฤษณะชลี, กฤตยพงศ์ ศิริพลอย*	38
CEM0069	**ความคาดหวังของผู้รับเหมาก่อสร้างที่มีต่อคุณลักษณะของผู้ควบคุมงานก่อสร้างตามหลักมนุษยสัมพันธ์ที่ดี** Expectations of the Contractor to the Construction Supervisor in the Principle of Good Human Relation *จิรวัฒน์ ตำริห์อนันต์, ประวิทย์ ชูเกลี้ยง*	39
CEM0070	**การวางแผนงานก่อสร้างที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรด้วยเงื่อนไขความสัมพันธ์** Construction Scheduling Model with Precedence Relationships *วชรภูมิ เบญจโอหาร, น้ำผึ้ง แซ่แต้*	40
CEM0072	**การจัดสรรเวลาและต้นทุนด้วยเงื่อนไขจำนวนทรัพยากรแรงงานและชนิดความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมที่หลากหลาย** Time-Cost Trade-Off with Labor Resource Constraints and Various Precedence Relationships *น้ำผึ้ง แซ่แต้, วชรภูมิ เบญจโอหาร*	41
CEM0075	**การเปรียบเทียบคุณภาพการก่อสร้างระหว่างบ้าน1 ชั้น และ 2 ชั้น ด้วยระบบก่อสร้างดั้งเดิมและระบบชิ้นส่วนผนังรับน้ำหนักสำเร็จรูป** A Construction Quality Comparison between 1-storey and 2-storey Single-DetachedHouses with Conventional System and Precast Load Bearing Wall System *ณรงค์ฤทธิ์ พิมพ์มา, กองกูณฑ์ โตชัยวัฒน์*	42
CEM0076	**การศึกษาข้อพิพาทในงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐ: มูลเหตุและแนวทางแก้ไข** A Study of Construction Disputes in Thai Public Authorities: Causes and Solution Guidelines *จเรวัต สาริชีวิน , ถาวร ธีรเวชญาน , กองกูณฑ์ โตชัยวัฒน์*	43
CEM0079	**การจัดสรรความเสี่ยงในสัญญาจ้างโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมในประเทศไทย** Risk Allocation in Combined Cycle Power Plant Construction Contract in Thailand *เบญจพล พินิจการวัฒน์กุล, วีระศักดิ์ ลิขิตเรืองศิลป์*	44
CEM0080	**การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์สำหรับการเร่งรัดงานก่อสร้าง** Strategies Analysis for Fast Track Construction *นาวิน ชมญาติ, ปุ่น เที่ยงบูรณธรรม*	45
CEM0082	**กรอบความคิดสำหรับการคัดเลือกระบบแบบหล่องานก่อสร้าง** Framework for Selecting Construction Formwork System *กิตติ เดือนหงาย, วัชระ เพียรสุภาพ*	46

การศึกษาข้อพิพาทในงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐ : มูลเหตุและแนวทางแก้ไข

A Study of Construction Disputes in Thai Public Authorities: Causes and Solution Guidelines

จเรวัต สาริชีวิน[1*], ถาวร ธีรเวชญาน[2], กองกูณฑ์ โตชัยวัฒน์[3]

[1] *ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (kae_jaraewat@hotmail.com)*
[2] *ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (thawon@en.rmutt.ac.th)*
[3] *คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (kongkoon@gmail.com)*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นเพื่อศึกษาหามูลเหตุข้อพิพาทในงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐ ที่นำไปสู่การฟ้องร้องคดีในชั้นศาล ซึ่งส่งผลกระทบและก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาครัฐ รวมทั้งการกำหนดหามาตรการแนวทางแก้ไข ขั้นตอนการศึกษาประกอบด้วย 1) ศึกษาคำวินิจฉัยของศาลปกครองในคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หลักปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในคดีพิพาทเกี่ยวกับการพัสดุและสัญญาทางปกครอง คำพิพากศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างระหว่างปี พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ. 2552 จำนวน 115 คดี 2) วิเคราะห์ผลการศึกษาโดยวิธีการทางสถิติ และ 3) สรุปผลการวิเคราะห์ในภาพรวม โดยแบ่งช่วงเวลาของการเกิดข้อพิพาทเป็น ก่อนสัญญา ช่วงระหว่างสัญญา และหลังสัญญา จากการศึกษาพบว่าในช่วงระหว่างสัญญาเกิดข้อพิพาทมากที่สุดโดยมีความล่าช้าในการก่อสร้างเป็นมูลเหตุสำคัญ และหน่วยงานรัฐถูกพิพากษายกฟ้องสูงถึง 65.1 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่หน่วยงานเอกชนมีเพียง 41.6 เปอร์เซ็นต์ นั่นหมายถึงความจำเป็นในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินการทางศาลของหน่วยงานภาครัฐ

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the causes of construction disputes in Thai public authorities leading to litigation and to determine the solutions and prevention of the construction disputes. The methodologies of the research were divided into 3 steps. The first step was to study the decisions of the administrative court in public contract disputes and the practices of the supreme administration court decisions in the government procurement and construction contract disputes of 115 cases occurred during 2004 to 2009. The second step was to analyze the results by statistical methods. The last step was to conclude the results by dividing the contracts disputes into 3 categories, i.e., pre-contract-period, contract-period, and post-contract- period disputes. The results found that the majority of construction disputes were occurred during the contract period. The construction delays were the most important major causes of the construction disputes. Furthermore, up to 65.1% of the acquitted cases were from the public authorities while only 41.6% were from the private organizations. This finding shows that the judicial processes for decreasing the dismissals of public authorities were necessary to improve their acquitting rates.

Keywords: Dispute, Construction, Contract

* *Corresponding author*

การศึกษาข้อพิพาทในงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐ : มูลเหตุและแนวทางแก้ไข

A Study of Construction Disputes in Thai Public Authorities: Causes and Solution Guidelines

จเรวัต สารีชีวิน[1] , ถาวร ธีรเวชญาน[2] , กองกูณฑ์ โตชัยวัฒน์[3]

[1] ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
kae_jaraewat@hotmail.com

[2] ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
thawon@en.rmutt.ac.th

[3] คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
kongkoon@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นเพื่อศึกษาหามูลเหตุข้อพิพาทในงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐ ที่นำไปสู่การฟ้องร้องคดีในชั้นศาล ซึ่งส่งผลกระทบและก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาครัฐ รวมทั้งการกำหนดหามาตรการแนวทางแก้ไข ขั้นตอนการศึกษาประกอบด้วย 1) ศึกษาคำวินิจฉัยของศาลปกครองในคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หลักปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในคดีพิพาทเกี่ยวกับการพัสดุและสัญญาทางปกครอง คำพิพากศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างระหว่างปี พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ. 2552 จำนวน 115 คดี 2) วิเคราะห์ผลการศึกษาโดยวิธีการทางสถิติ และ 3) สรุปผลการวิเคราะห์ในภาพรวม โดยแบ่งช่วงเวลาของการเกิดข้อพิพาทเป็น ก่อนสัญญา ช่วงระหว่างสัญญา และหลังสัญญา จากการศึกษาพบว่าในช่วงระหว่างสัญญาเกิดข้อพิพาทมากที่สุดโดยมีความล่าช้าในการก่อสร้างเป็นมูลเหตุสำคัญ และหน่วยงานรัฐถูกพิพากษายกฟ้องสูงถึง 65.1 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่หน่วยงานเอกชนมีเพียง 41.6 เปอร์เซ็นต์ นั่นหมายถึงความจำเป็นในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินการทางศาลของหน่วยงานภาครัฐ

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the causes of construction disputes in

---

[1] ผู้ติดต่อหลัก (Corresponding author)

Thai public authorities leading to litigation and to determine the solutions and prevention of the construction disputes. The methodologies of the research were divided into 3 steps. The first step was to study the decisions of the administrative court in public contract disputes and the practices of the supreme administration court decisions in the government procurement and construction contract disputes of 115 cases occurred during 2004 to 2009. The second step was to analyze the results by statistical methods. The last step was to conclude the results by dividing the contracts disputes into 3 categories, i.e., pre-contract-period, contract-period, and post-contract-period disputes. The results found that the majority of construction disputes were occurred during the contract period. The construction delays were the most important major causes of the construction disputes. Furthermore, up to 65.1% of the acquitted cases were from the public authorities while only 41.6% were from the private organizations. This finding shows that the judicial processes for decreasing the dismissals of public authorities were necessary to improve their acquitting rates.

คำสำคัญ : Dispute; Construction; Contract

1. บทนำ

ข้อพิพาทในงานก่อสร้างมักเป็นปัญหาที่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำธุรกิจก่อสร้างไม่อยากให้เกิด ไม่ว่าจะเป็นของภาครัฐหรือภาคเอกชน และถือว่าเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้งานก่อสร้างล่าช้าเป็นผลให้การดำเนินการไม่สำเร็จตามวัตถุประสงค์ซึ่งส่งผลกระทบต่อเวลา งบประมาณ บุคคล และรวมถึงคุณภาพของโครงการ ถึงแม้ในงานก่อสร้างต่างๆอาจกำหนดข้อสัญญาเพื่อควบคุมและป้องกันข้อพิพาท หรือเพื่อกำหนดวิธียุติข้อพิพาท เช่น ข้อสัญญาเกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการ เป็นต้นไว้ก็ตาม แต่อย่างไรเมื่อเกิดข้อพิพาทแล้ว ข้อพิพาทก็จะก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาถึงลักษณะและสาเหตุของข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในงานก่อสร้าง เพื่อหาแนวทางในการลดจำนวนข้อพิพาทที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะงานก่อสร้างของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งมีปริมาณมากและครอบคลุมทั่วประเทศ โอกาสในการเกิดข้อพิพาทจึงมีค่อนข้างสูง ในการศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาหามูลเหตุข้อพิพาทในงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐ ที่นำไปสู่การฟ้องร้องคดีในชั้นศาล ซึ่งส่งผลกระทบและก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาครัฐ โดยได้ศึกษาจากคำพิพากศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างระหว่างปี พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ. 2552 จำนวน 115 คดี รวมทั้งการศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไขมูลเหตุที่เกิดขึ้น เพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานภาครัฐและผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษามูลเหตุของข้อพิพาทในงานก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐและแนวทางแก้ไขมูลเหตุที่เกิดขึ้น ได้มีขั้นตอนของการศึกษาดังนี้

2.1 ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คำวินิจฉัยของศาลปกครองในคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง จากคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง สำนักพัฒนาระบบงานคดีปกครอง (2551) สรุปหลักปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในคดีพิพาทเกี่ยวกับการพัสดุและสัญญาทางปกครอง สำนักงานศาลปกครอง (2549) เป็นต้น องค์ความรู้ที่ได้ใช้ประกอบการศึกษาในข้อถัดไป

2.2 ศึกษาคดีพิพาทที่เกี่ยวกับสัญญาทางปกครองที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นคดีที่มีการตัดสินและพิพากษาแล้วจากศาลปกครองสูงสุด ระหว่างปี พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ. 2552 จำนวน 115 คดี ศาลปกครองสูงสุด (2553)

2.3 ทำการวิเคราะห์ผลการศึกษาโดยใช้กระบวนการทางสถิติเชิงพรรณนาโดยทำการวิเคราะห์มูลเหตุข้อพิพาทในงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐด้วยตารางแจกแจงความถี่ และการประเมินค่าเฉลี่ยและสัดส่วนของมูลเหตุข้อพิพาทต่างๆ ก่อนสัญญา ช่วงสัญญา และหลังสัญญา เป็นต้น

2.4 นำเสนอแนวทางแก้ไขในแต่ละมูลเหตุตามลำดับความสำคัญโดยวิธีคัดเลือก และแนวทางแก้ไขที่นำเสนอได้จากการศึกษาและวิเคราะห์จากวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. ผลการวิเคราะห์และอภิปราย

ในการศึกษามูลเหตุของข้อพิพาทในงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐและแนวทางแก้ไขนั้น พบว่างานก่อสร้างที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานของภาครัฐมีหลายลักษณะและหลายประเภท ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความต้องการในการใช้งานที่แตกต่างกันในแต่ละแห่ง มูลเหตุของข้อพิพาทที่เกิดจากงานก่อสร้างสามารถแบ่งตามช่วงเวลาของสัญญาได้เป็น 3 ช่วง ซึ่งในแต่ละช่วงเวลาของสัญญามีมูลเหตุข้อพิพาทที่แตกต่างกัน รวมถึงการวิเคราะห์และกำหนดแนวทางแก้ไขของมูลเหตุต่าง ๆ ดังนี้

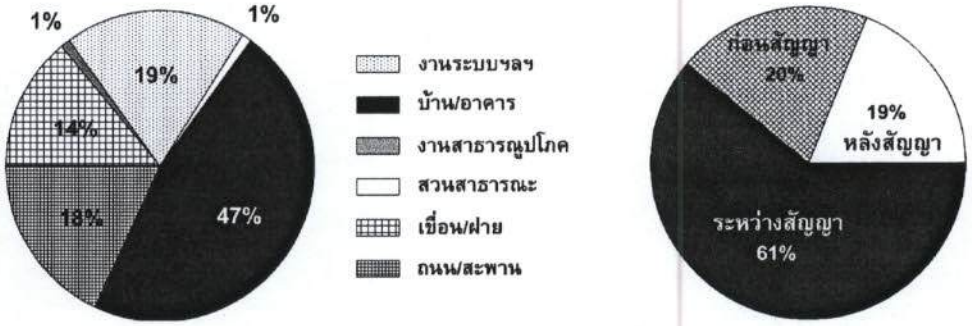
3.1 ข้อมูลเบื้องต้นของการศึกษามูลเหตุข้อพิพาทในงานก่อสร้าง

3.1.1 ลักษณะและประเภทของงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐที่เกิดข้อพิพาท จากคดีพิพาทสัญญาทางปกครองที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐและมีคำพิพากษาจากศาลปกครองสูงสุดแล้ว จำนวน 115 คดี จากการศึกษาพบว่าร้อยละ 80 ของคดีทั้งหมดเป็นคดีที่เกิดขึ้นจากงานก่อสร้างที่ก่อสร้างใหม่ โดยลักษณะและจำนวนของงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐที่เกิดข้อพิพาทที่เกิดขึ้น ดังแสดงไว้ในภาพที่ 1(ก)

3.1.2 คู่กรณีที่เกิดคดีพิพาท และผลคำตัดสิน ในคดีพิพาทงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐที่เกิดขึ้น พบว่าคู่กรณีที่เกิดข้อพิพาทกับหน่วยงานรัฐ ได้แก่ภาคเอกชนทั้งหมด หมายถึง บริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งเป็นคู่สัญญาและคู่กรณีของหน่วยงานรัฐ สำหรับการฟ้องคดีคู่กรณีระหว่างรัฐกับเอกชนนั้น พบว่ารัฐอยู่ในฐานะของผู้ฟ้องคดี จำนวน 43 คดี คิดเป็นร้อยละ 37 ในขณะที่เอกชนอยู่ในฐานะของผู้ฟ้องคดี จำนวน 72 คดี คิดเป็นร้อยละ 63 และกรณีคำพิพากษาตัดสินของศาลปกครองสูงสุด จากคดีพิพาทในงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐที่ทำการศึกษา พบว่าหน่วยงานรัฐถูกพิพากษายกฟ้องจำนวน 28 คดีคิดเป็นร้อยละ 65.1 ในขณะที่หน่วยงานเอกชนถูกพิพากษายกฟ้องจำนวน 30 คดี คิดเป็นร้อยละ 41.6

3.1.3 ช่วงเวลาของสัญญาที่เกิดข้อพิพาท มูลเหตุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาและวิจัยแบ่งออกได้เป็น 3 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงก่อนสัญญา ช่วงระหว่างสัญญา และช่วงหลังสัญญา โดยพบว่าในช่วงระหว่างสัญญาได้เกิดข้อพิพาทขึ้นมากที่สุดถึงร้อยละ 61 ของคดีทั้งหมด ดังแสดงไว้ในภาพที่ 1(ข)

3.1.4 หน่วยงานของรัฐที่เกิดเหตุข้อพิพาทและนำไปสู่การฟ้องร้องคดี พบว่ามีจำนวน 42 หน่วยงานจากคดีความทั้งหมดที่ทำการศึกษา โดยหน่วยงานของรัฐที่มีการฟ้องร้องคดีมากที่สุด 3 หน่วยงาน เรียงตามลำดับได้แก่ เทศบาลคิดเป็นร้อยละ17.39 องค์การบริหารส่วนตำบลคิดเป็นร้อยละ 8.69 และกรมชลประทานคิดเป็นร้อยละ 6.08

(ก) (ข)

ภาพที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของการศึกษาหามูลเหตุข้อพิพาทในงานก่อสร้าง (ก) ประเภทของงานก่อสร้างที่เกิดในหน่วยงานของรัฐ (ข) ช่วงเวลาของสัญญาที่เกิดข้อพิพาท

3.2 มูลเหตุของข้อพิพาท

ในดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อหามูลเหตุที่แท้จริงที่เกิดขึ้นในแต่ละคดี จากข้อมูลการฟ้องร้อง คำให้การ และรายละเอียดอื่นที่ประกอบในคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ได้แบ่งมูลเหตุของข้อพิพาทออกตามช่วงสัญญา ดังต่อไปนี้

3.2.1 มูลเหตุสำคัญของคดีพิพาทในช่วงก่อนสัญญา พบว่ามูลเหตุของคดีพิพาทที่เกิดขึ้นในงานก่อสร้างมีทั้งหมด 6 มูลเหตุหลัก โดยมูลเหตุที่เกิดขึ้นสูงสุดในช่วงนี้ ได้แก่ การผิดเงื่อนไขการประมูล ซึ่งเกิดขึ้นมากถึงร้อยละ 70 รองลงมาได้แก่ การยกเลิกการประมูล เกิดขึ้นร้อยละ 13 ดังแสดงไว้ในภาพที่ 2(ก) ในส่วนของร้อยละ

3.2.2 มูลเหตุสำคัญของคดีพิพาทในช่วงระหว่างสัญญา พบว่ามีมากถึง 11 มูลเหตุหลัก ซึ่งมูลเหตุที่เกิดขึ้นสูงสุดในช่วงนี้ ได้แก่ การล่าช้าในการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมาได้แก่การผิดสัญญาซึ่งคิดเป็นร้อยละ14 ดังแสดงไว้ในภาพที่ 2(ข) ในส่วนของร้อยละ

3.2.3 มูลเหตุในช่วงหลังสัญญา มีทั้งหมด 8 มูลเหตุหลัก โดยพบว่ามูลเหตุที่เกิดขึ้นสูงสุดในช่วงนี้ ได้แก่ การผิดสัญญา และ ไม่ซ่อมแซม/เพิกเฉย ซึ่งทั้งสองมูลเหตุเกิดขึ้นร้อยละ 23 ดังแสดงไว้ในภาพที่ 2(ค) ในส่วนของร้อยละ

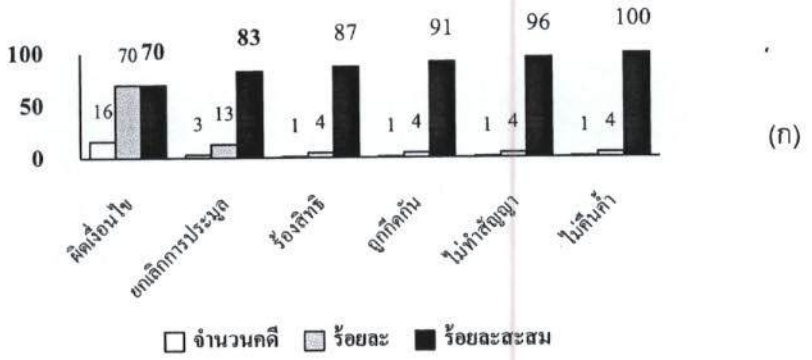
3.3 แนวทางแก้ไขข้อพิพาท

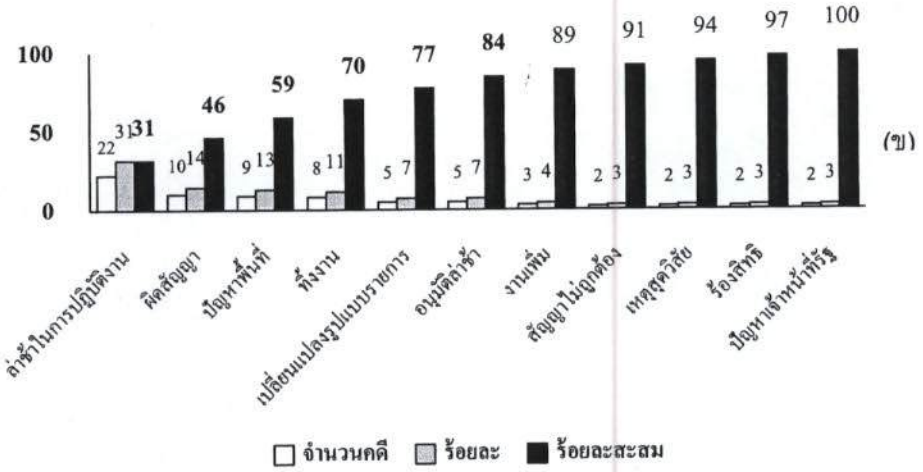
ในการหาแนวทางแก้ไขที่เกิดจากมูลเหตุข้อพิพาทต่าง ๆ ในแต่ละช่วงของสัญญานั้น ได้กำหนดวิธีการและแนวทางแก้ไขโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

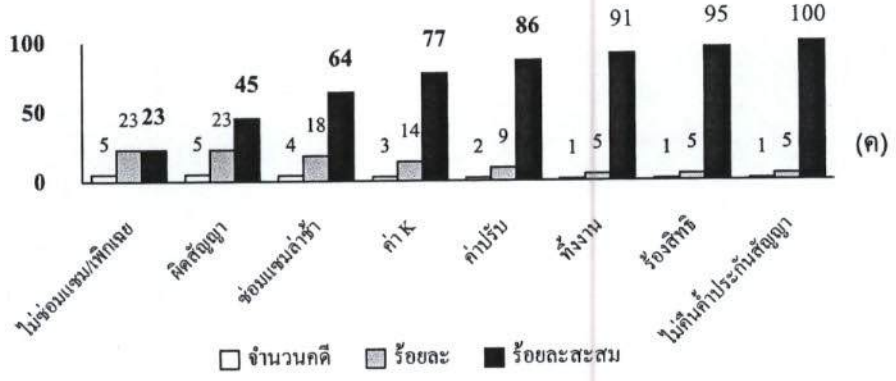
3.3.1 การคัดเลือกมูลเหตุข้อพิพาท ในการกำหนดการคัดเลือกมูลเหตุข้อพิพาทที่นำมาหาแนวทางแก้ไขนั้น กระทำด้วยวิธีแผนภูมิพาเรโตโดยใช้สัดส่วน 80/20 (เฉลิมวุฒิ, 2553) เพื่อให้ได้มาซึ่งมูลเหตุที่สำคัญในการกำหนดแนวทางแก้ไข และจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดได้ผลดังนี้ คือ ในช่วงก่อนสัญญามี 2 มูลเหตุ ได้แก่ การผิดเงื่อนไขการประมูล และการยกเลิกการประมูล ช่วงระหว่างสัญญามี 6 มูลเหตุ ได้แก่ การล่าช้าในการปฏิบัติงาน ผิดสัญญา ปัญหา/อุปสรรคพื้นที่ การทิ้งงาน การเปลี่ยนแปลงรูปแบบรายการ และการพิจารณาอนุมัติล่าช้า ส่วนในช่วงหลังสัญญามี 5 มูลเหตุ ได้แก่ การไม่ซ่อมแซม/เพิกเฉย ผิดสัญญา ซ่อมแซมล่าช้า/ไม่สมบูรณ์ ค่าK และค่าปรับ ดังแสดงไว้ในภาพที่ 2

3.3.2 กำหนดแนวทางการแก้ไขมูลเหตุ จากผลการคัดเลือกมูลเหตุด้วยวิธีการดังกล่าวข้างต้น สามารถรวมมูลเหตุที่สำคัญในทั้ง 3 ช่วงเวลาของสัญญาได้ทั้งหมด 11 มูลเหตุ และมีแนวทางแก้ไขดังต่อไปนี้

1) การผิดเงื่อนไขการประมูล เป็นมูลเหตุที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามข้อเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในเอกสารประกวดราคาจ้างโดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับเอกสาร หลักฐาน และข้อให้ปฏิบัติเป็นหลัก จากการศึกษาพบว่าผู้มีสิทธิเสนอราคาไปลงทะเบียนไม่ทันตามวันและเวลาที่กำหนด เป็นประเด็นที่สำคัญเพราะมีผลในการถูกยึดหลักประกันซอง แนวทางแก้ไขของหน่วยงานรัฐควรแก้ไขดังนี้ กำหนดสถานที่การประมูลที่สะดวกและผู้มีสิทธิเสนอราคาย่อมรับ (วีรยุทธ, 2548) กำหนดช่วงเวลาให้เหมาะสม และมีการติดต่อประสานงานกับผู้มีสิทธิเสนอราคาเพื่อเตือนหรือกำชับ เป็นต้น

ภาพที่ 2 แผนภูมิพาเรโตของมูลเหตุในช่วงสัญญาต่าง ๆ (ก) ช่วงก่อนสัญญา (ข) ช่วงระหว่างสัญญา และ (ค) ช่วงหลังสัญญา

2) การยกเลิกการประมูล จากการศึกษาพบว่าเกิดจากการสมยอมของผู้มีสิทธิเสนอราคาและเป็นปัญหาสำคัญ โดยประเด็นถูกกล่าวโทษและมีผลให้ยกเลิกการประมูล แนวทางแก้ไขหน่วยงานรัฐควรกำหนดให้มีตัวแทนจากส่วนกลางและสื่อมวลชนเข้าร่วม แต่งตั้งกรรมการผู้ที่มีประสบการณ์และเข้าใจรูปแบบการสมยอมให้ทำหน้าที่ (อริสา, 2545) กำหนดจัดทำมาตรฐานราคากลางที่สมเหตุสมผล การเพิ่มโทษมากขึ้น และจัดให้มีการตรวจสอบและทำประวัติของผู้รับจ้างในแต่ละรายเพื่อป้องกันและเตรียมการ เป็นต้น

3) การล่าช้าในการปฏิบัติงาน พบว่าประเด็นสำคัญที่ได้จากการศึกษาเกิดจากการประสบปัญหาการดำเนินงานในหลายด้านของผู้รับจ้างโดยเฉพาะปัญหาด้านการเงิน ทำให้งานต้องหยุดลง และส่งผลกระทบต่อการวางแผน รวมทั้งการจัดการงบประมาณของหน่วยงานรัฐ แนวทางแก้ไขหน่วยงานรัฐควรมีมาตรการคัดเลือกผู้รับจ้างโดยกำหนดคุณสมบัติของผู้รับจ้างให้ตรงตามลักษณะของงาน ต้องมีประสบการณ์และมีความพร้อมในทุกด้าน (สมัคร, 2550) กำหนดให้ผู้รับจ้างเข้าแสดงตนเพื่อรายงานผลการดำเนินงานพร้อมนำเสนอเอกสารประกอบและมีการประชุมร่วมอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งเพิ่มมาตรการควบคุมและติดตามผล

4) การผิดสัญญา จากการศึกษาพบว่าเกิดขึ้นใน 2 ช่วงเวลาคือ ช่วงระหว่างสัญญาและช่วงหลังสัญญา ประเด็นที่สำคัญจากการกระทำโดยเจตนาของผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตามรูปแบบรายการ ผิดแบบ และผู้รับจ้างไม่สามารถก่อสร้างให้แล้วเสร็จตามสัญญาตามลำดับ โดยแนวทางแก้ไขในประเด็นหลังสอดคล้องกับแนวทางแก้ไขการล่าช้าในการปฏิบัติงาน ส่วนประเด็นแรกหน่วยงานรัฐควร กำหนดมาตรการความรับผิดชอบและค่าปรับจากการไม่ปฏิบัติตามรูปแบบรายการ และกำหนดให้หน่วยงานรัฐมีสิทธิบอกเลิกและจ้างรายอื่นทำแทน (ปิยเกียรติ, 2549) รวมทั้งเพิ่มมาตรการการควบคุมและติดตามผลอย่างเคร่งครัด

5) ปัญหาและอุปสรรคของพื้นที่ มักเกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มงานและระหว่างงานก่อสร้าง ซึ่งอาจเป็นปัญหาที่ไม่คาดคิดหรือเกิดจากความบกพร่องของกระบวนการสำรวจและออกแบบในช่วงทำโครงการ จากการศึกษาพบว่าการไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ในการก่อสร้างให้แก่ผู้รับจ้างครบหรือบางส่วน ทำให้เกิดการร้องสิทธิในการขยายเวลาและค่าดำเนินการ แนวทางแก้ไขหน่วยงานรัฐควรมีข้อกำหนดในเรื่องการตรวจสอบสถานที่และอุปสรรคในพื้นที่เพื่อกำหนดหน้าที่ของคู่สัญญาร่วมกัน กำหนดวิธีปฏิบัติเมื่อเกิดปัญหา การกำหนดสิทธิเรียกร้อง (นุจรีย์, 2543) รวมทั้งการดำเนินการตรวจสอบของหน่วยงานรัฐเองในช่วงออกแบบ

6) การทิ้งงาน เป็นมูลเหตุอย่างหนึ่งที่สร้างความเสียหายให้แก่หน่วยงานรัฐ ซึ่งส่งผลกระทบในด้านการพัฒนา การวางแผนและงบประมาณ กรณีดังกล่าวพบว่าผู้รับจ้างลงมือปฏิบัติงานในช่วงแรกเท่านั้นและไม่ปฏิบัติงานอีกเลยจนหมดสัญญาโดยไม่แจ้งสาเหตุนอกจากเป็นการทิ้งงานแล้วยังทำผิดสัญญาอีกด้วย แนวทางแก้ไขหน่วยงานรัฐควรมีมาตรการคัดเลือกผู้รับจ้างโดยกำหนดคุณสมบัติของผู้รับจ้างให้ตรงตามลักษณะของงาน ต้องมี

ประสบการณ์และมีความพร้อมในทุกด้าน (สมัคร, 2550) สำรวจปริมาณงานที่มีหรือที่กำลังดำเนินการอยู่ กำหนดให้มีการจัดชั้นคุณภาพผู้รับจ้าง รวมทั้งเพิ่มมาตรการการควบคุมและติดตามผลอย่างเคร่งครัด

7) การเปลี่ยนแปลงแก้ไขสัญญา พบว่าส่วนใหญ่เกิดจากหน่วยงานรัฐเป็นกระทำหรือเป็นผู้เปลี่ยนแปลงแก้ไขสัญญา โดยอ้างเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการตามข้อ 136 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุฯ (ภราดร, 2553) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อคู่สัญญาโดยเฉพาะผู้รับจ้าง แนวทางแก้ไขหน่วยงานรัฐควรจัดการกับปัญหาดังกล่าวในช่วงเตรียมโครงการ หรือในช่วงออกแบบโดยให้ความรอบคอบกับวัตถุประสงค์และการใช้งานจริง (กฤษดากร, 2550)

8) การพิจารณาและอนุมัติล่าช้า เกิดจากพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรของหน่วยงานรัฐเป็นผู้กระทำให้เกิดความล่าช้า โดยเกิดจากสาเหตุในกระบวนการพิจารณาที่มีหลายขั้นตอน รวมทั้งช่วงเวลาในการเดินเรื่องและช่วงเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกัน ส่งผลกระทบต่อแผนการดำเนินงานของผู้รับจ้าง แนวทางแก้ไขหน่วยงานรัฐควรลดขั้นตอนการพิจารณาและกำหนดเวลาพิจารณาอย่างชัดเจน เพิ่มข้อกำหนดในสัญญาให้ถือเป็นกรณีเหตุสุดวิสัยหรือพฤติการณ์ที่ไม่ต้องรับผิดชอบ (จักรกฤษณ์, 2551)

9) การไม่ซ่อมแซม/เพิกเฉย และการซ่อมแซมล่าช้า/ไม่สมบูรณ์ จากการศึกษาพบว่าผู้รับจ้างไม่เข้าดำเนินการซ่อมแซมและเพิกเฉยต่อคำสั่งแจ้งซ่อมตามสัญญาค้ำประกันผลงาน ในบางกรณีเข้าซ่อมแซมแต่ซ่อมแซมอย่างล่าช้าและไม่สมบูรณ์ สร้างปัญหากับหน่วยงานรัฐในการวางแผนหรือกำหนดการใช้งาน แนวทางแก้ไขหน่วยงานรัฐควรเพิ่มความรับผิดชอบของผู้รับจ้างในความชำรุดบกพร่อง กำหนดให้ผู้รับจ้างได้รับค่าชดเชยในกรณีที่เป็นความผิดของผู้ว่าจ้าง (พงษ์พันธ์, 2547) และกำหนดเวลาเข้าซ่อมแซมและแล้วเสร็จพร้อมกำหนดโทษหากไม่ปฏิบัติตาม

10) ค่า K หรือเงินชดเชยค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ เป็นมติคณะรัฐมนตรีที่ออกมาเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการในภาวะเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวในอัตราสูงและส่งผลกระทบกับวัสดุก่อสร้างหลัก ในการศึกษาพบว่าผู้รับจ้างดำเนินยื่นเอกสารการเรียกร้องเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้เกินกว่า 90 วัน และทำให้หมดสิทธิเรียกร้องเงินดังกล่าว แนวทางแก้ไขหน่วยงานรัฐควรแจ้งให้ผู้รับจ้างทราบถึงสิทธิรายละเอียดหลักฐานที่ใช้ประกอบการยื่นและช่วงเวลาในการยื่นการเรียกร้องเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างในวันส่งมอบงานงวดสุดท้าย หรืออาจแจ้งล่วงหน้า โดยปฏิบัติตามคู่มือการตรวจสอบเงินชดเชยค่างานก่อสร้าง"ค่าK" ของส่วนมาตรฐานสิ่งก่อสร้าง สำนักมาตรฐานงบประมาณที่กำหนดไว้ สำนักงบประมาณ (2544)

11) ค่าปรับ เป็นการกำหนดค่าเสียหายไว้ล่วงหน้าตามที่ระบุไว้ในสัญญา โดยมีผลเมื่อผู้รับจ้างปฏิบัติงานล่วงเลยระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา ยกเว้นกรณีงดหรือลด

ค่าปรับ ตามข้อ 139 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุฯ (ภราดร, 2553) จากการศึกษาพบว่าเกิดจากการคำนวณปริมาณวันและค่าปรับรวมทั้งความเข้าใจที่แตกต่างกันระหว่างหน่วยงานรัฐกับผู้รับจ้าง และปัญหาจากสิทธิที่ควรได้รับในการขยายเวลาเพื่อนำไปลดค่าปรับ แนวทางแก้ไขหน่วยงานรัฐควรปรับปรุงข้อกำหนดในการขยายเวลาก่อสร้างตามสัญญาและการคิดค่าปรับ โดยระบุถึงขั้นตอนและวิธีการงดหรือลดค่าปรับ ระบุเหตุหรือพฤติการณ์ที่สามารถใช้สิทธิขอขยายเวลา ระบุถึงความเสี่ยงที่ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบ (จักรพงศ์, 2547) รวมทั้งการกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาและหลักพิจารณาอย่างชัดเจน

4. สรุป

จากผลของการศึกษาพบว่าลักษณะของงานก่อสร้างที่เกิดข้อพิพาทมากสุดของหน่วยงานรัฐได้แก่ งานก่อสร้างที่ก่อสร้างใหม่ คิดเป็นร้อยละ 80 และประเภทของงานก่อสร้างที่เกิดข้อพิพาทมากที่สุด ได้แก่งานประเภทบ้านและอาคารคิดเป็นร้อยละ 47 ของคดีความทั้งหมด โดยในแต่ละช่วงเวลามีปริมาณจำนวนของมูลเหตุที่ทำให้เกิดข้อพิพาทแตกต่างกัน ดังนี้ ช่วงก่อนสัญญามี 6 มูลเหตุ ช่วงระหว่างสัญญามี 11 มูลเหตุและช่วงหลังสัญญามี 8 มูลเหตุ ส่วนของแนวทางแก้ไขในแต่ละมูลเหตุกระทำโดยวิธีการคัดเลือกมูลเหตุที่สำคัญด้วยวิธีแผนภูมิพาเรโตและรวมมูลเหตุที่เหมือนหรือคล้ายกันเพื่อนำมากำหนดแนวทางแก้ไขได้ 11 มูลเหตุ โดยแนวทางแก้ไขที่นำเสนอจะเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงแก้ไขสัญญา ข้อกำหนด และการออกระเบียบหรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานรัฐ เพื่อป้องกันและลดข้อพิพาทไม่ให้เกิดขึ้น ส่วนในแง่คดีความพบว่า การฟ้องร้องมากที่สุดเกิดขึ้นในหน่วยงานเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 17.39 ของคดีความทั้งหมด โดยหน่วยงานรัฐเป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 43 คดี คิดเป็นร้อยละ 37 และหน่วยงานเอกชนเป็นผู้ฟ้องคดี จำนวน 72 คดี คิดเป็นร้อยละ 63 ของคดีความทั้งหมด โดยจากคำพิพากษาพบว่าหน่วยงานรัฐถูกพิพากษายกฟ้องสูงถึง 65.1 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่หน่วยงานเอกชนมีเพียง 41.6 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ นั่นหมายถึงความจำเป็นที่ต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงและจัดการกระบวนการทางศาลของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและผลดีต่อไป

5. บรรณานุกรม

กฤษดากร สมานุกูล, 2550. การศึกษาการบริหารโครงการก่อสร้างภาครัฐช่วงก่อนการดำเนินงานก่อสร้างและแนวเร่งรัด. วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จักรกฤษณ์ โพธิ์น้อย, 2551. สาเหตุข้อพิพาทอันเนื่องมาจากสัญญาในสัญญาก่อสร้างงานราชการ. วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

จักรพงศ์ ไชยานุพัทธกุล, 2547. การศึกษาการส่งมอบงานก่อสร้างของหน่วยงานราชการในประเทศไทย ปัญหาและแนวทางแก้ไข. วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมธนบุรี.

เฉลิมวุฒิ สงวนญาติ, 2553. แผนภูมิแท่งการจัดลำดับ. http://www.ismed.or.th/SME2/src/upload//knowledge/117142387545d2828301395.pdf [12 มกราคม 2553].

นุจรีย์ บุญสร้างเสริม, 2543. การศึกษาข้อบกพร่องของข้อกำหนดในสัญญาจ้างงานก่อสร้างราชการ. วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิยเกียรติ เกียรติสมชาย, 2549. กรณีศึกษาการบอกเลิกสัญญาก่อสร้างโดยกระบวนการศาล. วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

พงษ์พันธ์ เปลี่ยนบางยาง, 2547. ผลกระทบด้านการจัดการอันเนื่องมาจากข้อกำหนดในสัญญาจ้างก่อสร้างของราชการ. วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภราดร หอมแย้ม, 2553. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ. กรุงเทพฯ : บริษัทไฮเอ็ดพับลิชชิ่งจำกัด.

วีรยุทธ นุชขำ, 2548. การศึกษาปัญหาของการประกวดราคาก่อสร้างระบบอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐ. วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมธนบุรี.

ศาลปกครองสูงสุด, 2553. ระบบสืบค้นคำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่น่าสนใจ. http://court.admincourt.go.th/ordered/ [15 กุมภาพันธ์ 2553].

สมัคร ต้นโลห์, 2550. การปรับปรุงงานก่อสร้างของโครงการที่ล่าช้าของงานราชการ. วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงบประมาณ, 2544. คู่มือการตรวจสอบเงินชดเชยค่าก่อสร้าง(ค่าK) มติคณะรัฐมนตรีและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง. http://arsar.yota-thai.net/index.php?topic=332.0 [21 เมษายน 2553].

สำนักงานศาลปกครอง, 2549. สรุปหลักปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในคดีพิพาทเกี่ยวกับการพัสดุและสัญญาทางปกครอง. http://www.admincourt.go.th/news_05.aspx [1 มีนาคม 2553].

สำนักพัฒนาระบบงานคดีปกครอง, 2551. คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง. http://www.admincourt.go.th/attach/news_attach/2008/03/sanya_20080310.pdf [1 มีนาคม 2553].

อริสา สมตระกูล, 2545. การศึกษาพฤติกรรมของผู้ประกอบการเอกชนในการรับเหมางานของทางราชการ. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.